

הישראלי שנבש את במת TED

תגידו, כמה שוקל שור?

רק לפני שנתיים העז ליאור צורף להודות בקול רם בחלום שהוא נושא כבר שנים: להרצות בכנס השנתי של TED • בשבוע שעבר, בזכות 10,000 חבריו ברשתות החברתיות, החלום התגשם • אבל רגע, איך הגיע לכמה היוקרתית בעולם גם שור אחד גדול ושחור?

תצלום: ג'יימס דנקן / דיווידסון

שעומדים מאחורי הבקשה המוזרה. עוד לא לחצתי על כפתור השליחה - וכבר התחרטתי. בשביל מה הייתי צריך את זה, מה בער לי להעמיד שור על הבמה ועוד בגלל עצה שקיבלתי מנער בן 16 שאני בכלל לא מכיר. מה, תמונה לא מספיקה?

גן עדן של ימים דרופינג

ואו זה קרה. כליליה חלמתי שהבקשה החצופה שלי מוכה אותי בתשובה הבאה: "אנחנו מצטערים, אבל הופעתך ב-TED מבוטלת". זיעה קרה שטפה אותי והלב הלם בקצב מטורף. לשמחתי, התעוררתי. כמה שעות לאחר מכן הגיע מייל אמיתי ובו תשובה קצרה שהצליחה להותיר אותי ללא מלים: "בוודאי שתוכל לקבל שור. האם יש לך דרישות מיוחדות הנוגעות לשור, או שכל שור יהיה טוב מספיק?". כשבועיים לאחר מכן הגיעו גם התמונות: טדי השור, כוכב סרטים הוליוודי, טום קרוז של השוורים אם תרצו, יהיה השור שלי. הוא שור מאולף, כך הובטח לי. במיוחד לכבוד הניסוי הוא

יצליח? שכן, קיבוצניק לשעבר, הציע סברה: באותם ימים באנגליה החקלאית חיו אנשים שידעו להעריך משקלם של בהמות כמו שוורים או פרות, שהיו נפוצות במשקים הכפריים. "גם בקיבוץ שבו גדלתי חצי מהאנשים ידעו לקלוע בול למשקל של פרה או שור", אמר. והמסר היה ברור: **האם קהל עירוני של 2012 יצליח לשחזר ניסוי שנעשה על בני כפר ב-1906. רק המחשבה על המבוכה שעלולה להיגרם לי במקרה של כישלון בזמן אמת העבירה צמרמורת של קור בגבי.** התעלמתי מסימני האזהרה והחלטתי להמר על ניסוי בשידור חי. עכשיו כל שנותר הוא לשכנע את מארגני הכנס - הידועים בדקדקנותם וקפדנותם - להביא לאולם שור. "לרשותך עומדים אנשים שמתמחים בהשגת דברים. הם ידאגו להוציא כל בקשה שלך לפועל", הבטיח לי מייל שקיבלתי כמה שבועות קודם לכן מהנהלת TED. החלטתי לנסות אותם - ואת מזלי. תחת הכותרת "אפשר לקבל שור בבקשה?", שלחתי מייל מפורט עם הסבר על המניעים

חברי לרשת (מכנסיים אפורים וחולצה תכלת, כך הכריעו 1,000 התשובות שקיבלתי וסיכמתי לטבלת אקסל). ועכשיו נגיע לעיקר: אל השור. "כיצד אוכל להסביר מהי חוכמת ההמונים לקהל שיושב באולם בכנס?", שאלתי את חברי בפייסבוק. כרגיל, קיבלתי הרבה תשובות, אבל מכולן מצאה חן בעיני יותר מכל זאת של אור שגיא, תלמיד תיכון בן 16 מעמק חפר. "מדוע שלא תשחזר על הבמה את הניסוי הראשון שעל בסיסו נוסדה תיאוריית חוכמת ההמונים?", שאל שגיא. מדובר בניסוי שערך לפני יותר מ-100 שנה מרען בריטי בשם פרנסיס גולטון: בכיכר כפר אנגלי נאספו מאות אנשים, שהתבקשו להעריך את משקלו של שור שהוצג בפניהם. התשובות של הנוכחים היו שגויות, אבל הממוצע שלהן היה מדויק להפליא - וקלע בדיוק למשקלו האמיתי. הרעיון של אור נשמע מצויין על הנייר, אבל איך בדיוק אצליח להביא שור לבמה של TED, וגם אם אצליח לתמרן זאת בדרך פלא, מי ערב לי שהניסוי באמת

מאות החזרות שערכתי (מול קהל, מול המראה, מול בני בן החצי שנה ב-5:00 בבוקר) וההתעלות שחשתי כשנודע לי שהתקבלתי - הכל יורד לטמיון. למה? בגלל שור. מאיפה צץ פתאום השור? כדי להבין את זה צריך לחזור לנושא ההרצאה - חוכמת ההמונים ברשתות החברתיות. הבחירה בנושא היתה לי טבעית מאחר שהוא עומד במרכז עבודת הדוקטורט שלי. אבל על אף השליטה שלי בידע התיאורטי אקדמי, המציאות בשטח הצליחה להפתיע גם אותי. ההתגייסות של כ-10,000 חברי הגולשים בטוויטר ובפייסבוק, שאת רובם אני לא מכיר אישית, היתה מדהימה. ההרצאה שבנית על חוכמת ההמונים התבססה על חוכמתם של הגולשים. אני שאלתי שאלות - והגולשים הגיבו ותרמו לי ידע, ניסיון וכישורים. כך הגעתי לאולם חזרות בישראל שהעמיד לרשותי חבר מהרשת שבו ערכתי חזרה מול קהל: כך גם קיבלתי הערות על התרגום מעברית לאנגלית ועוד שלל עצות ותובנות על מבנה ההרצאה ותוכנה. אפילו הבגדים שלבשתי בהרצאה ב-TED נבחרו על ידי

מאת ליאור צורף
"אנחנו מצטערים, אבל הופעתך ב-TED מבוטלת", נכתב במייל הקצר והלקוני שנחת בתיבת הדואר שלי. זיעה קרה שטפה אותי והלב הלם בקצב מטורף. פחות משנתיים עברו מאז שהעזתי לומר בקול רם את מה שחשבתי עד אז רק בלב: "אני חולם להיות מרצה ב-TED" - כמת ההרצאות הגדולה והחשובה בעולם, המקימת מדי שנה ועירה המארחת מרצים כמו ביל קלינטון, ביל גייטס, אל גור וזוכי פרסי נובל - ואשר בהרצאותיהם צופים מיליוני גולשים בעולם מדי שנה. מאז שביטאתי בקול רם את החלום שלי, חי קיבלו תפנית מפתיעה - ונבחרתי להרצות בוועידה השנתית של TED שבקליפורניה על נושא חוכמת ההמונים ברשתות החברתיות. והנה, כל מה שעמלתי עליו בשנה האחרונה - האודישנים המותחים שעברתי בניו יורק ביוני האחרון (שנערכו לראשונה בהיסטוריה של 28 שנות קיומו של TED, ופתחו בפני אנשים אנונימיים כמוני את הרלת),

TED ←
במת ההרצאות הגדולה בעולם נוסדה: 1984
בעלים ועורך הכנס: כריס אנדרסן **משך הרצאה:** 18 דקות **עלות כרטיס כניסה לקהל:** 7,500 דולר **מרצים בולטים:** ביל קלינטון, ביל גייטס ואל גור **צופים בזמן אמת:** 100 אלף **מחיר עבור צפייה בזמן אמת:** 500-3,500 דולר

תצלומים: איילה צורף

ליאור צורף עם קמרון דיאז (מימין), קיר Before I die הכנס והרצאתו של צורף ב-TED

מלכי הרייטינג

ההרצאות הנצפות ביותר באתר TED*

תצלומים: TED

1 **קן רובינזון** (בתמונה) "בית הספר הורג את יצירתיות ילדינו"

12 מיליון צפיות

2 **ג'יל בולט**

"התקף התובנה"

9 מיליון צפיות

3 **פאנרב מיסטר**

"החוש השישי"

8.5 מיליון צפיות

4 **דיוויד גאלו**

"פלאים תת-מימיים"

7.5 מיליון צפיות

5 **סטיב ג'ובס**

"איך לחיות לפני שתמות"

6.5 מיליון צפיות**

*סך הצפיות באתר TED ובגרסה הרשמית ביוטיוב **ג'ובס לא הופיע על במת TED, אך אישר להנהלת הכנס לעלות לאוויר את נאום באתר

חוכמת המונים". העזרה לא איחרה לבוא, והפעם לא רק מקרב חברי בפייסבוק, אלא מכל העולם. כך הכרתי כומר שבונה את הדרשה השבועית בכנסייה בימי ראשון בעזרת מאמיניו (מאז אין מקום להכניס סיכה בכנסייה, כך סיפר לי); הכרתי אם צעירה שנעזרת בקהילה מקוונת בגידול בנה הפעוט ("זה כאילו יש לי סופר-נני צמודה בחינם", סיפרה); ועוד רבים אחרים שמאששים את הטענה כי חוכמת המונים היא כלי מרדים שהרשת מאפשרת לנו גישה קלה ונוחה אליו.

הסיפור המדהים ביותר שבו נתקלתי הוא זה של רבורה קוגן מניו יורק. לפני תשעה חודשים התעורר בנה, או בן ארבע, כשעור פניו אדום ומגורה. הרופא קבע שיש לו חיידק והכטיח ש"זה יעבור בתוך כמה ימים". אבל רבורה לא נרגעה והעלתה לפייסבוק תצלום של בנה. "אני מוטרדת", כתבה בטסטוס. "האם אתם מכירים את הנפחיות הזו?" תוך זמן קצר ענו לה שלושה אנשים שונים: "גשי אתו מיד לבית החולים. ייתכן שיש לו מחלה נדירה בשם קאוואסאקי". כך היא עשתה. בבית החולים הסתבר שהגולשים צדקו.

קאוואסאקי היא מחלה שעולה היתה להרוג את בנה בתוך שעות על כל אלה ועוד סיפרתי לקהל שישב מולי. סיפרתי להם גם על הניסוי עם השור - וכבר לא היה מנוס אלא להעלות את טדי לבמה. השור, כולו מלא טקס בישבן, עלה לבמה כמו מלך. רועד מפחד, ביקשתי מהקהל לשלוף את מכשירי הסלולר, להתחבר לאתר TED ולכתוב כמה לדעתם שוקל טדי.

בתוך 10 דקות - שנדמו לי כנצח ובמהלכן המשכתי בהרצאתי - התקבלו יותר מ-500 הערכות משקל. הערכת המשקל הנמוכה ביותר היתה 150 ק"ג, הגבוהה ביותר היתה מעל 4 טונות, אבל הממוצע של כל המנחשים היה 812.5 ק"ג בדיוק - רק 1.5 ק"ג פחות ממשקלו האמיתי של טדי. ברגע המכריע בחיי חוכמת המונים לא הכזיבה. עכשיו אפשר לנשום לרווחה.

בלוס אנג'לס יומיים קודם לכן, גם טדי צעד על השטיח האדום בדרכו לבמה. פרט לכך זכה השור גם לקרון פרטי בסמוך לכניסה האחורית, מאמן צמוד ותפריט יומי עשיר - וכל זה בשביל פחות משתי דקות שעליהן עמד על הבמה. כבר אמרנו שמדובר בטום קרוז של השוורים?

1.5 ק"ג שעשו אותי מאושר

יום ההרצאה הגיע. אני ער מ-3:00 לפנות בוקר והאנדרלין משתולל. כמה שעות לפתיחת המושב, אני פוגש את ג'יל בולט, שהעבירה לפני כמה שנים את ההרצאה השנייה הכי נצפית באתר TED, עם יותר מ-9 מיליון צפיות. בולט היא חוקרת מוח שעברה בעצמה שבץ, והצליחה לתעד את התחושה של אדם העובר אירוע מוחי (אם לא ראתם, ממליץ לכם בחום לקחת 15 דקות הפסקה ולצפות בה: http://bit.ly/jill_bolte).

"כריס אנדרסון, הבעלים של TED ועורך הכנס, אומר שההרצאה ב-TED משנה את החיים. איך היא שינתה את חיידך?" "אני שואל אותה. "אה... שינוי קטן...". מחייכת בולט ומסבירה: "לפני ההרצאה הייתי חוקרת מוח אנונימית. שישה שבועות לאחר שההרצאה עלתה באתר, מגזין 'טיים' הכניס אותי לרשימת 100 האנשים המשפיעים בעולם, הוחתמת על חוזה להוצאת ספר ב-30 שפות ביותר מ-50 מדינות והגעתי לתוכניתה של אופרה ווינפרי לקדם את ההרצאה והספר".

אני לא יודע אם ואיך ישתנו חיי, אבל דבר אחד נהדר כבר קרה לי בזכות TED. מעבר לכך שזכיתי להגשים חלום, נחשפתי בעזרת הכנס לנפלאותיה של חוכמת המונים, אותה אני חוקר כבר שנים. מארגני הכנס העמידו לרשותי כלי מצויין: את אתר הכנס שאליו נכנסים מאות אלפי אנשים מדי יום. שם נכתב לפני שלושה חודשים: "עזרו לליאור צורף למצוא אנשים שפועלים בזירת

אותי", שאלתי. הוא צחק. "תדמיין שאתה מרצה ל-100 מיליון אנשים. מה כבר יכול לקרות?". זה בדיוק מה שהייתי צריך לשמוע.

אמנם לא מדובר בהרצאה ל-100 מיליון איש בשידור חי, אבל כן מדובר ביותר מ-100 אלף איש שיצפו בי מרצה בזמן אמת - בזכות הרצאה המצולמת בו זמנית על ידי יותר מ-10 מצלמות ומשודרת במוקדים שונים בעולם (המחיר עבור הצפייה בזמן אמת נעה בין 500 ל-3,500 דולר לאדם, תלוי במיקום ובשיטת השידור). כדי להירגע מהלחץ ויתרתי על היין והלכתי לשתות קפה. בדוכני הקפה פגשתי את הבאריסטות (מכניי הקפה) הטובים בעולם - שגם הם עברו אודישנים והגיעו מאוסטרליה, דנמרק, צרפת ודרום אמריקה כדי לאייש את דוכני הקפה. בהתאם, הם לא רק מכינים קפה, אלא גם מתמחים בסמול-טוק, זוכרים במדויק איך כל אחד אוהב את הקפה שלו ומאזינה פולי קפה הוא מעדיף אותו וגם מציירים ציורים מקסימים על החלב המוקצף. אנשי מקצוע דומים יש גם לדוכן התה, לרבות סוגים שונים של עלי תה בטעמים שונים ממדינות שונות. מבחנים דומים נערכו גם למסעדות היוקרה שהתחרו על האפשרות להעמיד דוכנים בוועידה.

את אותה דקדנות מפעילה הנהלת TED גם מאחורי הקלעים: צי של מאפרות המתמחות באיפור (שנועד להילחם בנוקיה ה-HD), יועצי לבוש לפייסבוק - עוזרים למרצים לבחור מבין כל האפשרויות שתכננו ללבוש. במקרה הזה, עם כל הכבוד להפקה של TED, בחרתי להישאר נאמן ל-1,000 הגולשים שלי) ויועצי הצגה מול קהל שצופים בחזרות של המרצים ומעידים את הערותיהם. אבל הטיפול המוקפד והמפנק בצורה כמעט מביכה - לא מתמצה רק בבני אדם. גם טדי השור קיבל יחס מלכותי. סיור מאחורי הקלעים חשף שטיח ענק, מגולגל בצד האולם, עליו כתוב OX. כמו בטקס האוסקר שנערך

בהתאם למירת התאמתם להגדרה: אנשים הבולטים בתחומם. העובדה שהקהל נבחר בפניציה הופכת את החוויה של השתתפות ב-TED לגן עדן של ניים דרופינג. מארגני הכנס כמובן יודעים שיש להם זהב בין הידיים - מינגלינג עסקי מזוקק - ובתחילת כל הרצאה מבקשים המנחים שעל הבמה מכל אחד בקהל להציג עצמו לאדם שיושב מימנו ולזה שיושב משמאלו. החלפת כרטיסי ביקור גם היא חלק בלתי נפרד מהתהליך, לצד סמול-טוק מתבקש. כך פגשתי את דין קיימן ממציא הסגוויי; את פיטר דיאמנדיס, המעתידינים הבולטים בעולם, מייסד אוניברסיטת הסינגולריות ואחד מהחוקרים הנערצים עלי; את רג'ינה דוגן, מנכ"לית DARPA, היחידה של משרד ההגנה האמריקאי המפתחת את כל הטכנולוגיות והגאוג'טים לשרה הקרב העתידית, בעלת תקציב פיתוח של יותר מ-3 מיליארד דולר בשנה. גן עדן של ניים דרופינג, כבר אמרת?

שטיח אדום לטדי

אה, וגם את קמרון דיאז פגשתי, אבל זה לא קרה באולם ההרצאות אלא בתוך לדוכן ההמבורגרים המשובחים. היה משמח לגלות שיש לפחות כוכבת הוליוודית אחת שלארוחת הצהריים מעדיפה המבורגר דשן על פני סלט דל קלוריות. **בתור אחר, לבר היינות, פגשתי את סגן נשיא ארה"ב לשעבר, אל גור. תרבות TED מעורדת סמול-טוק, אז העזתי לפנות אליו: "כמרצה אז תתיק למרצה חדש, מה אתה יכול להגיד לי שירגיע"**

נשלח לשקילה, והתוצאה היתה 814 ק"ג. אני לא אדם דתי, אבל התחלתי להתפלל: מי ייתן שהממוצע של התוצאות שישלח הקהל באולם בזמן אמת, באמצעות מכשירי הסלולר, יהיה קרוב במשהו למשקלו של טדי. אחרת הלך עלי.

בינתיים, מעורר מיכולתי להשיג דברים מהנהלת TED, העזתי לבקש עוד בקשה: "האם אוכל לקבל עוד דקה אחת ל-12 הדקות שהוקצבו לי להרצאה?". ביקשתי באחת משיחות הוועידה הרבות שערכתי עם המארגנים. ההרצאות ב-TED הן קצרות, אך יכולות להגיע עד 18 דקות, כך שהיה לי כאן מרחב מיקות. "לא", היתה התשובה הנחרצת. "אבל ההרצאה שלי קצת יותר ארוכה, וחבל לי לוותר על כמה מהמשפטים", לא ויתרתי. "אז תתייעץ עם חבריך במדיה החברתית איזה משפטים כדאי לך להוריד", התברחה קלי טטוצל, עורכת התוכן של TED.

וכך מצאתי את עצמי, לפני מעט יותר משבוע, לבוש בכרטיס שבחור לי חברי, עומד על במה ענקית - 40 מטר אורכה - ולרשותי בדיוק 12 דקות להעביר את הרצאתי, כשמאחורי הקלעים עומד לו טדי השור, על 814 הקילוגרמים שלו - וגורם לי להתחרט על הרגע שבו ביקשתי להביאו.

מאיפה לעזאזל יידעו 2,000 האנשים שיושבים מולי כמה שוקל שור? זאת ככל הנראה הפעם הראשונה בחייהם שהם רואים שור אמיתי. ולא שאני חלילה מלול באינטליגנציה של הקהל הזה, הרי אני יודע בדיוק איזו מסכת מכשולים נאלצו האנשים היושבים מולי לעבור כדי להגיע ולהשתתף כקהל מאוזן בכנס השנתי של TED. הרי אני עצמי ניסיתי במשך שנים ולא הצלחתי. זה חלק ממה שמתרסק את החלום של רבים להשתתף ב-TED, כמרצים או כקהל. לא די שעלות כרטיס הכניסה היא מטורפת (7,500 דולר לאדם), אלא שאפילו כסף לברו לא קונה כניסה. מתוך עשרות האלפים שמוכנים לשלם ממיטב כספם, רק אלפים נבחרים מדי שנה -